

Posudek vedoucího bakalářské práce Barbory Fickové

„Vizuální kultura a náboženství“

předkládané v roce 2014 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Práce si klade za cíl představit vizuální kulturu jako svébytný přístup k umění odlišný od tradičních dějin náboženství a snaží se zhodnotit přínos, který by vizuální kultura mohla mít pro religionistiku.

1) *Struktura argumentace (4 body)*

Základní struktura je jasná a přehledná. Práce se dobře čte, autorka se vyjadřuje velmi srozumitelně. Přesto si ale nejsem jist, nakolik bude práce pro čtenáře do tématu nezasvěceného srozumitelná. Po většinu času se totiž drží na velmi obecné rovině a není vždy snadné si představit konkrétní aplikace probíraných přístupů. Občasné příklady jsou sice nápomocné, je jich ale velmi málo a v některých částech úplně scházejí. Pokud bych například z vlastní četby nevěděl, jak zajímavých výsledků lze dosáhnout aplikací lacanovské teorie pohledu, z předkládané práce bych to nahlédnout nedokázal. V tomto ohledu se cíl práce podařilo naplnit pouze zčásti: přínosy vizuálních studií pro religionistiku jsou na obecné rovině pěkně představeny, ale nejsou opravdu názorně předvedeny. To vede k tomu, jak autorka sama trefně konstatuje v závěru, že „způsob, jakým se dá obraz komplexně nahlížet, vlastně [práce] představuje velmi nekomplexně“ (s. 45).

2) *Formální úroveň (4 body)*

Formální úroveň vykazuje řadu nedostatků. Autorka práci dopisovala na poslední chvíli a nestihla ji podrobit všem patřičným korekturám. To má za následek množství gramatických chyb (nejčastěji v interpunkci). Formálním chybám se autorka nevyhnula ani v syntaxi bibliografických odkazů, byť i zde je evidentně pouze o důsledek chybějícího posledního kola korektur. Za zmínku též stojí, že v obsahu vypadla kapitola 4.

3) *Práce s prameny (6 bodů)*

Hlavním pramenem práce jsou kvalitní současné anglosaské studie o vizuální kultuře, které zná autorka dobře. V tomto ohledu je práce s prameny velmi dobrá. Jistou slabinu práce nicméně vidím v tom, že výběr pramenů se omezuje právě jen na tyto současné texty o vizuální kultuře. Zvláště u některých příkladů, které v práci vlastně hrají roli primárních pramenů, bych uvítal i konkrétnější literaturu k dějinám křesťanského umění (u většiny příkladů ostatně nejsou odkazy vůbec žádné). Zároveň je místy práce psána snad až příliš jednostranně z perspektivy vizuálních studií, a to zejména v některých pasážích, v nichž autorka vizuální studia srovnává s přístupem dějin umění a jimž by prospělo, kdyby mohl alespoň okrajově zaznít i hlas druhé strany (jejíž představitelé patrně nebudou přesvědčeni, že stále jen „omílají“ osvědčené postupy, jak se v práci opakovaně tvrdí).

4) *Vlastní přínos (7 bodů)*

Předkládaná práce již svým zadáním nechce být originálním myšlenkovým výtvozem, nýbrž shrnutím a zhodnocením existujících přístupů. Tohoto úkolu se nicméně dle mého názoru autorka zhostila promyšleně a její práce rozhodně není jen mechanickou kompilací, nýbrž původní sytnezou.

5) *Obecný přesah práce (7 bodů)*

Jelikož se jedná o práci metodologickou, její obecný přesah je pochopitelně silný a její četba může být užitečná pro jakéhokoli religionistu. Tuto přínosnost ovšem opět lehce snižuje výše nastíněná přílišná obecnost práce a neschopnost probírané metody dostatečně komplexně předvést na příkladech. Zároveň se autorka (jak opět sama v Závěru přiznává), nestihla dostat k některým tématům, která by byla religionisticky nesmírně zajímavá, zejm. ke vztahu religionistiky a moderního umění a k otázce toho, zda náboženský rozměr nemůže mít i umění, které žádné vnějškové náboženské atributy nemá.

Práce splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci, a proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 28 body, tj. jako *velmi dobrou*.

V Praze, 9. 7. 2014

Doc. Radek Chlup, Ph.D.